

ІОУ "Хр. Смирненски"-гр. Провадия

ул. "Св. св. Кирил и Методий" № 82а тел.: 0518/44039

<http://1ouprovadia.weebly.com/>

e-mail:ousmirnenski@abv.bg

Утвърждавам:.....

Директор: /Б. Станков/

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

2019/2020 година

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 04.09.2019 г.

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на Първо основно училище „Христо Смирненски“ за превенция на ранното напускане на образователната система:

- СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА (2013 - 2020);
- ПЛАН ЗА 2019-2020 Г. ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА (2013- 2020);
- СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ ЕТИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (2015 - 2020);
- ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА УЧЕНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (2015 - 2020);
- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА (2014 - 2020);
- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ ЗА ПЕРИОДА 2014 - 2020 ГОДИНА;
- РАМКОВА ПРОГРАМА ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО /2010 - 2020 Г/;
- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА РЪБЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ /2012 - 2020 Г./;
- КОНВЕНЦИЯТА ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО;
- ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ;
- НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ;
- ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА;
- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ ДО 2020 Г;
- ОБЛАСТНИ И ОБЩИНСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ МЕРКИ ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ОТПАДАНЕ.

В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 - 2020), преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съди на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образоването и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности, разнообразни форми на обучение, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене, добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и училищно. Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилия им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят подобър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на училище върху индивидуалните съди на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план, поради което данните за дела на преждевременно напусналите образователната система в България не трябва да успокояват, а да насърчават изпълнението на всеобхватна и интегрирана политика за превенция на явлението, както и за неговото преодоляване там, където съществува.

При изготвянето на програмата се отчитат:

1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни;
2. Сътрудничеството в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност;
3. Координираните мерки на всички нива;
4. Проследяването на напредъка на ниво училище.

Настоящата Програма конкретизира изброените стратегически и нормативни документи в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище чрез:

- анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система;
- идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях ;
- планиране на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.

2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище чрез:

- повишаване участието и ангажираността на родителите;
- утвърждаване на индивидуално и групово наставничество;
- кариерно ориентиране и консултиране.

3. Политики за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на училище

- създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждевременно напусналите я;
- завръщане на преждевременно напусналите училище към формалната система на образование и обучение чрез използването на различни форми на обучение;
- създаване на възможности за самостоятелно учене с цел признаване на резултати;
- кариерното ориентиране и консултиране съдействат за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и детето, засилват мотивацията за оставане в училище и придобиване на образователна степен;
- обучение по предприемачество.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

1. Социално-икономически причини:

- лошото качество на живот на определени социални слоеве;
- ниските доходи - невъзможност за покриване на разходите (учебници, тетрадки, дрехи, храна);
- поради задължение да гледа по-малкия си брат/сестра;
- използване на детето, непосещаващо училище като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа.);

2. Образователни причини:

- затруднения при усвояване на учебния материал;
- слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него желание/нежелание да се посещава училище;
- наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители

3. Етнокултурни причини:

- страх на родителите поради опасност от открадване;
- по-ниска ценност на образоването;

4. Психологически причини:

- чувство за неуспех;
- отчуждение от натрупания училищен опит, неувереност в себе си;
- самовъзприемане: „нямах късмет“, „не ми провървя“, усещане за ограничен контрол върху събитията;

5. Институционални причини:

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище

Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и училищно. Основната част от отговорностите за прилагането на националната политика по отношение на задължителното образование е съсредоточена в Министерството на образованието и науката, което е естествен координационен център на междусекторните действия за намаляване на преждевременното напускане на училище.

6. Причини, свързани със здравния статус:

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общеобразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини и училищата за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

Политиките и мерките, които I ОУ "Хр. Смирненски" предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете.

Те произтичат от:

1. Семейни и социални причини:

- Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище поради страхов от социална изолация, невъзможност за адаптиране към останалите ученици; по-ниска самооценка.

Мерки: Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на децата от ромски произход, децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, заминали в чужбина.

- Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: Ежеседмични контакти с попечителите на децата, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“, при противообществени прояви на тези деца - Детска педагогическа стая.

- Полагане на грижи от страна на изоставените деца за по-малките им братя и сестрички, както и за болни членове на семейството;

Мерки: Оказване на социална помощ - чрез дарения, осигуряване на безплатни закуска и обяд;

- Недостатъчна образованост на родителите и липса или занижен контрол върху цялото развитие на детето. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня, както и подготовката на детето за следващия ден - домашни работи и изпълнение на други поставени от учителя задачи;

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната форма на организация в училище, търсене на непрекъснати разширени срещи на родителите с ръководството и класните ръководители.

- Чести конфликти между агресивни родители - побой, домашно насилие, развод, посегателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки: В най-честите случаи училището се превръща в единствено защитено място за детето и класния ръководител, както и педагогическият съветник търсят съдействие от отдел „Закрила на детето”.

Други по- важни мерки и дейности, залегнали в комплексния план за достигане на стратегическите цели, свързани с превенцията от отпадане са:

1. Предприемане на училищни политики и стратегически мерки, подчинени на областната и общинска програма за образователна интеграция на децата и учениците от ромската общност на община Провадия
2. Управление на информацията за преждевременно напусналите училище. Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чито класове има ученици от рискови групи /съобразно различните причини от отпадане/и предоставянето им на екипа по Механизма за съвместна работа на институциите;
3. Координиране действията на класните ръководители с тези на педагогическия съветник, екипа по механизма, училищното ръководство и педагогическия съвет;
4. Квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието и превръщането му в педагогически консултант;
 - Провеждане на обучения за агресията и насилието и начините за разрешаване на конфликти;
5. Реализиране на конкретни дейности за постигане целите на училищната програма;
6. Дейности за усвояването на българския книжовен език и повишаване на грамотността;
7. Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
8. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.
 - създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
 - насочване на детето и ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
 - индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество) и от педагогическия съветник
 - участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището;
 - други дейности, определени с правилника за дейността на училището.
9. Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на училище
10. Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична образователна и възпитателна интерактивна среда;
11. Поставяне на ученика в активна позиция по отношение на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал;
12. Превръщането на училището в приятно и желано място за учениците чрез използване на иновативни педагогични методи и форми за предаване, преподаване и научаване на учебни знания и осигуряване на подходяща интерактивна среда в нови модели на класни стаи и места за извънучебни занимания;
13. Извършване на ефективна диференцирана работа с учениците с намалена успеваемост:
14. Изработване на индивидуален тематичен план и календарен график за преодоляване на изоставането;
15. Подготовка на учениците за продължаване на образованието – професионално ориентиране на завършащите, съобразено с техните интереси и възможности

- организиране на среща между учениците от 7 клас с експерти от регионалната служба по заетостта;
 - осигуряване на професионално консултиране и ориентиране чрез привличане на ЦПО;
16. Осъществяване оптимално ниво на вътрешна мотивация у учениците чрез целенасочена образователно-възпитателна работа, свързана с училищни и извънучилищни мероприятия и дейности:
- Извънкласни дейности за превенция на поведението при деца с риск от отпадане;
 - Провеждане на дискусии с ученици по предложените от тях теми, засягащи актуален проблем;
 - Възлагане на отговорни индивидуални задачи на учениците, за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват;
17. Гражданско образование:
- Приобщаването им към общочовешките ценности и подготовката им за пълноценен живот в съвременните обществено-икономически условия.
 - Посещения в помощното училище, дома за възрастни хора;
 - Организиране на Дарителска кампания;
18. Здравно образование и възпитание - лекции, беседи, свързани с:
- наркомания, алкохол, тютюнопушене;
 - сексуално образование и предпазване от СПИН.
19. Извънкласни и извънучилищни дейности- /виж сайт на училището/;
20. Активно участие на Ученическия съвет:

- участие при планиране дейността на часа на класа
- лекции в час на класа „Деца помагат на деца“.
- създаване съвместно с класния ръководител условия за личност на изява на всеки ученик.
- Организиране на творчески и спортни дейности с общ интерес;
- тясно сътрудничество между училището и семейството при превантивната работа с деца, застрашени от негативни влияния (хазарт, секти, наркомания, употреба на алкохол и тютюнопушене).

Провеждат се и редица други дейности, довели в годините до утвърждаването на училището като институция, която работи с грижа за всеки ученик!